

Vraag nr. 105
van 29 januari 2002
van mevrouw MARLEEN VAN DEN EYNDE

Riolering – Missing links

In vele stedelijke gebieden is nagenoeg de volledige gemeente voorzien van riolering. Soms ontbreken nog een aantal verbindingen. Missing links, die essentieel zijn voor een zo groot mogelijke zuiveringsgraad. In de praktijk blijkt dat het subsidiëringsprogramma voor werken die zeer dringend zijn niet bruikbaar is.

1. Is de minister zich bewust van het zeer dringende karakter van de aanleg van missing links ?
2. Op welke manier wordt in financiële tegemoetkomingen voorzien voor een snelle realisatie van de aanleg van verbindingsrioleringen of missing links ?
3. Meent de minister dat subsidiëring mogelijk is indien bewezen kan worden dat de aanleg zeer dringend is en voldoet aan de voorwaarden voor subsidiëring zoals voorgeschreven door de bestaande subsidiëringsprogramma's ?

Antwoord

De gemiddelde rioleringsgraad (aandeel woningen aangesloten op riolering) in Vlaanderen bedraagt ongeveer 85 % volgens de gegevens van de VMM-rioleringsdatabank (*VMM : Vlaamse Milieu - maatschappij – red.*). Hierbij wordt wel verondersteld dat alle woningen of percelen langs met riolering uitgeruste wegen ook effectief op deze riolering aangesloten zijn, wat uiteraard een overschatting is. Exacte cijfers over de rioleringstoestand op perceelsniveau zijn immers niet beschikbaar.

Tussen de verschillende gemeenten zijn er grote afwijkingen ten opzichte van dit gemiddelde, en ook binnen eenzelfde gemeente is het centraal of verstedelijkt gedeelte meestal vollediger gerioleerd dan het meer landelijke deel. Ongeveer 10% van het TRP (totaalrioleringsplan) moet nog uitgevoerd worden en voor ongeveer 5 % voorziet het TRP niet in riolering.

De zuiveringsgraad (aandeel woningen effectief op een operationele waterzuiveringsinstallatie aangesloten) bedraagt 52,5 circa %. De zuiveringsgraad zal bij verdere uitvoering van de aan de NV Aquafin opgedragen investeringsprogramma's oplopen tot circa 75 %.

Om onder meer een beter inzicht te krijgen in de rioleringstoestand op perceelsniveau en om de zuiveringsgraad verder te verhogen, heb ik verschillende opdrachten gedefinieerd, die reeds geruime tijd lopende zijn.

Bij de opmaak van Aquafinprogramma's bestaat een belangrijk deel van de projecten, naast de bouw van rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI) en aanvoercollectoren, uit verbindingsrioleringen of "prioritaire rioleringen". Deze laatste zijn precies de verbinding tussen een lozingspunt van ongezuiverd afvalwater in oppervlaktewater en de bestaande zuiveringsinfrastructuur, waardoor de afvoer naar een RWZI wordt verzekerd.

Deze prioritaire rioleringen vormen aldus de missing links tussen riolering en de RWZI. Indien op gemeentelijk niveau de inzameling van vuilvracht voldoende ver uitgebouwd is (in de vorm van aangesloten rioleringen), komen deze verbindingsrioleringen normaliter dus op het bovengemeentelijk investeringsprogramma van Aquafin terecht. Deze investeringen worden volledig door het gewest betaald.

Om aan te geven wat bedoeld wordt met prioritaire rioleringen moet worden teruggegrepen naar een nota van de administratie aan de toenmalige Vlaamse minister van Leefmilieu, waarin de administratie de volgende omschrijving geeft van het begrip "prioritaire riolering" :

"Het wegwerken van bestaande lozingspunten van ongezuiverd afvalwater in oppervlaktewater kan – afhankelijk van de lokale situatie – moeten gebeuren :

1. hetzij door de aanleg van een collector, in de mate dat het bestaand lozingspunt aan het beginpunt van een aan te leggen collector is gelegen ;
2. hetzij door de aanleg van een riolering die het lozingspunt verplaatst, waardoor het oppervlaktewater of een gedeelte ervan wordt gesaneerd ;
3. hetzij door de aanleg van een riolering die uitmondt in een reeds bestaande riolering of een bestaande of aan te leggen collector, waardoor de afvoer naar een rioolwaterzuiveringsinstallatie wordt verwezenlijkt.

De gemeentelijke rioleringen of gedeelten ervan die onder sub 2 en sub 3 vallen, zijn "prioritaire rioleringen". Om reden dat de aanleg ervan – gecoördineerd met de uitbouw van het collectorennet

en de bouw van de rioolwaterzuiveringsinstallatie – onmisbaar is om de sanering van de oppervlaktewateren te kunnen bewerkstelligen, dienen deze prioritaire rioleringen op het door de NV Aquafin uit te voeren investeringsprogramma te worden geplaatst (zie de bijlage 3 bij het Commissieverslag Olivier en Hancké van het ontwerp van decreet betreffende het Investeringsfonds ter verdeling van de subsidies voor bepaalde onroerende investeringen die in het Vlaamse gewest door of op initiatief van de provincies of de gemeenten worden gedaan, Parl. St., Vl. R., 1990-91, nr 400/6, 55-57)."

De bevoegde administratie heeft in overleg met Aquafin en het Vlaams Gewest voor het bepalen van wat in aanmerking komt als prioritaire riolering een aantal toetsingscriteria vastgesteld, die de bevoegdheidsverdeling tussen het Vlaams Gewest en de gemeenten moeten afbakenen.

Het subsidiëringsprogramma daarentegen is veel-
eer bedoeld om de inzameling van afvalwater op gemeentelijk niveau verder uit te bouwen.

1. Uit het voorgaande blijkt mijns inziens overduidelijk dat de aandacht voor het aanleggen van "missing links" reeds sedert lang bestaat.
2. De verbindingsrioleringen worden door Aquafin aangelegd en geprefinancierd. Na uitvoering worden deze kosten door het gewest volledig afbetaald.
3. Indien deze verbindingsrioleringen zeer dringend zijn en onmiddellijk, of mits gelijktijdige aanleg van aansluitende gemeentelijke rioleringen, een gunstig rendement halen (kosten per ingezamelde vuilvracht), dan zal op de vraag om deze verbindingsrioleringen op het Aquafinprogramma op te nemen, binnen de budgettaire perken gevolg worden gegeven. Indien de aansluitende gemeentelijke rioleringen nog niet kunnen worden aangelegd, bijvoorbeeld bij gebrek aan afvoermogelijkheid, dan kunnen beide projecten – de gemeentelijke riolering op het subsidiëringsprogramma en de verbindingsleiding op het Aquafinprogramma – aan mekaar gekoppeld worden, zodat bij gelijktijdige uitvoering beide investeringen maximaal renderen (zogenaamde projecten onder voorbehoud van gelijktijdige uitvoering).